

KOMMUNFULLMÄKTIGE

MOTION 2016-04-25

Motion: Utred möjligheterna till ett strukturellt och långsiktigt arbete i preventivt syfte gällande barn och ungdomar i Täby kommun

En stor del av de barn och ungdomar som av olika anledningar befinner sig i riskzon eller redan hamnat i situationer av t.ex. brottslighet, psykisk sjukdom, missbruk, kommer att hamna i ett liv utanför den sociala gemenskapen. Det kan röra sig om t.ex. arbetslöshet, långa sjukdomsperioder, fängelsevistelse mm. Det är ett mänskligt lidande som varje humanistiskt samhälle måste arbeta för att motverka. Att inte göra allt som går, är även en ekonomisk förlust för samhället.

Det är mycket lönsamt för samhället att tänka och agera långsiktigt. Man kan få ut mycket av förebyggande insatser för samma kostnad som en enda person med ett omfattande utanförskap kostar samhället.

Vet du att:

En årsplacering för ett barn/ungdom kostar mellan 1 170 000 kr och 1 840 000 kr.

Täby har c:a 7 årsplaceringar per år.

En årsplacering för en vuxen kostar mellan 510 000 kr och 1 000 000 kr

Täby har c:a 10 årsplaceringar per år.

Till detta kan kostnader läggas för ev. försörjningsstöd, sjukpenning, arbetslöshetsunderstöd, kriminalvårdskostnader samt förhandlingar i domstol

Två nationalekonomer Anders Wadeskog och Ingvar Nilsson har visat på det ekonomiska värdet av att sätta in preventiva, långsiktiga och inte minst tidiga och samordnade insatser för utsatta barn och ungdomar. De har visat på ett sätt att använda ekonomiska analyser och kalkyler som ger konkreta siffror och data som hjälp för hur resurser kan prioriteras. De utgår från att sätta individen i centrum och att en helhetssyn skapas kring personen, i stället för att sätta organisationen eller professionen och dess intresse i centrum.

Ofta är det en mängd aktörer som är involverade omkring den enskilda personen men insatserna som beslutas samordnas inte och kortsiktigheterna speglar besluten, en helhetssyn saknas. Följden blir att personen utsätts för mekanismer som bidrar till och förstärker en marginalisering och utanförskap. Det handlar om:

- brist på samverkan mellan aktörer
- kortsiktighet styr besluten
- människor betraktas som offer och hjälplösa
- stigmatisering av deras situation

Följden blir att då en aktör ser social utsatthet, ser en annan ett försörjningsproblem. Det den ene tolkar som uttryck för en psykiatrisk problematik, ser den andre som skoltrötthet. Ytliga symtom blandas samman med underliggande orsaker. Till detta kommer ett

kortsiktigt tidsperspektiv som hänger samman med budgetårets begränsningar för tänkandet. Utgångspunkten är att det finns betydande värden att både mänskligt och ekonomiska att i ett så tidigt som möjligt få bukt med dessa mekanismer och hindra dem från att lösa ut.

Vägen framåt bygger på prevention, tidiga insatser, strukturell samverkan mellan aktörerna präglad av att ett helhetsgrepp tas kring individen och de insatser som sätts in. Beslut och insatser ska dessutom grundas på långsiktighet. Genom att mäta och värdera effekterna av utanförskap, tidiga insatser, prevention och framgångsrik rehabilitering med stöd av ekonomiska kalkyler går det att visa på hur en klok satsning på kort sikt, nästan alltid leder till stora intäkter på lång sikt.

Hur ser det då ut i vårt förebyggande arbete för våra barn och unga? Trygg i Täby är en lovande aktör i detta arbete men räcker det? Borde inte vi i Täby starta ett arbete för att granska våra möjligheter till att på ett bättre sätt minska risken för ett framtida utanförskap?

Sammanfattning

En framgångsrik förebyggande insats kring barn och unga är i stort sett alltid utomordentligt lönsamt. Det som krävs är en modell för strukturell samverkan mellan olika aktörer då hela tankegången förutsätter en gemensam insats mellan exempelvis kommun och landsting. Dessutom behövs en modell där de olika aktörerna kan agera på ett sådant vis att vinnaren kan kompensera förloraren. Annars finns inget rationellt ekonomiskt käl för förloraren att göra denna investering. Vidare krävs det att man har ett tidsperspektiv som är långsiktigt. Samt ett synsätt om ett samlat grepp kring barn och unga, från graviditet till vuxen ålder. Den självklara utgångspunkten för allt förebyggande arbete är föräldrarna. Trygga föräldrar bidrar till att skapa trygga barn.

Vi socialdemokrater vill på detta sätt väcka frågan om det inte är värt att utreda möjligheten att utforska de vinster som kan tas av ett strukturellt, långsiktigt förebyggande arbete. Både utifrån den enskildes perspektiv men även utifrån ett kommunalekonomiskt.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar;

att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett strukturell och långsiktigt förbyggande arbete för barn och ungdom

För den socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Jan-Olof Hedbom (s)

Jan Boman (s)